

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 641

23 Μαΐου 2002

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Τροποποίηση του άρθρου 67 του Κώδικα Τροφίμων "ΜΕ-
ΑΙ" σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 2001/110/Ε.Κ. του
Συμβουλίου (ΕΕΛ 10/12-1-2002) 3

Αριθ. 68/2002 (3)
Τροποποίηση του άρθρου 67 του Κώδικα Τροφίμων "ΜΕ-
ΛΙ" σε αναμόρφωση προς την Οδηγία 2001/110/Ε.Κ. του
Συμβουλίου (ΕΕΛ 10/12.1.2002)

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΚΑΙ Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Το έγγραφο της Διεύθυνσης Τροφίμων του Γενικού
Χημείου του Κράτους αριθ. 286/2002.

(1) Η περιεκτικότητα σε συνδετικό ιστό υπολογίζεται βάσει της
αναλογίας μεταξύ της περιεκτικότητας του κρέατος σε κολλαγό-
νο και σε πρωτεΐνες κρέατος.

Η περιεκτικότητα σε κολλαγόνο είναι οκταπλάσια της περιεκτι-
κότητας σε υδροξυπρολίνη

Εάν υπάρχει υπέρβαση των ανωτάτων αυτών ορίων σε λιπαρές
ουσίες ή/και συνδετικό ιστό και πληρούνται όλα τα άλλα κριτήρια
για τον ορισμό του όρου "κρέας (κρέατα) από" η περιεκτικότητα
σε "κρέας (κρέατα) από" πρέπει να προσαρμοσθεί μειούμενη
ανάλογα και στον κατάλογο των συστατικών πρέπει να περιλαμ-
βάνεται εκτός από τον όρο "κρέας (κρέατα) από", ένδειξη σχετι-
κά με την παρουσία λιπαρών ουσιών ή/και συνδετικού ιστού.

(*) Για την επισήμανση στα αγγλικά, αυτή η ονομασία μπορεί
να αντικατασταθεί από τη γενική ονομασία του συστατικού για το
εν λόγω ζώο.

(**) Το διάφραγμα και οι μαστήρες μύες αποτελούν τμήμα
των σκελετικών μυών, ενώ η καρδιά, η γλώσσα και οι μύες της κε-
φαλής (εκτός από τους μαστήρες μύες), του καρπού, του ταρ-
σού και της ουράς εξαιρούνται.

2. Τις διατάξεις του άρθρου 1 (παρ. 1, 2 και 3) του Ν. 1338/1983 "Εφαρμογή του Κοινοτικού Δικαίου" (Φ.Ε.Κ. 34/Α/1983) όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 6 του Ν. 1440/1984 "Συμμετοχή της Ελλάδος στο Κεφάλαιο, στα αποθεματικά και στις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, στο Κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακος και Χάλυβος και του Οργανισμού Εφοδιασμού ΕΥΡΑΤΟΜ" (Φ.Ε.Κ. 70/Α/1984) καθώς και το άρθρο 65 του Ν. 1892/1990 (Φ.Ε.Κ. 101/Α/1990).

3. Το εδάφιο δ της παρ. 8 του άρθρου 6 του Νόμου 4328/1929 (Φ.Ε.Κ. 272/Α/1929) "Περί συστάσεως Γενικού Χημείου του Κράτους", όπως αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 6 του άρθρου 11 του Νόμου 2343/95, (Φ.Ε.Κ. 211/Α/11.10.1995).

4. Το άρθρο 4 του Διατάγματος της 31ης Οκτωβρίου 1929 "Περί κανονισμού της λειτουργίας και των εργασιών του Ανωτάτου Χημικού Συμβουλίου" (Φ.Ε.Κ. 391/Α/1929).

5. Το άρθρο 1 του Νόμου 115/1975 "Περί τροποποιήσεως διατάξεων των Ν. 4328/1929" (Φ.Ε.Κ. 172/Α/1975).

6. Την απόφαση 1078204/927/0006 Α/6-8-1992 "Περιορισμός Συλλογικών Οργάνων του Υπουργείου Οικονομικών" των Υπουργών Προεδρίας και Οικονομικών" (Φ.Ε.Κ. 517/Β/1992).

7. Την υπ' αριθ. 1100383/1330/Α 0006/31-10-2001 Κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών "Ανάθεση αρμοδιοτήτων Υπουργού Οικονομικών στους Υφυπουργούς Οικονομικών" (Φ.Ε.Κ. 1485/Β/31-10-2001).

8. Τις διατάξεις του άρθρου 29 Α του Ν. 1558/1985 (Φ.Ε.Κ. 137/Α/1985) όπως το άρθρο αυτό προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992 (Φ.Ε.Κ. 154/Α/1992) και αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 παρ. 2α του Ν. 2469/1997 (38 Α) και το γεγονός ότι από την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Εγκρίνουμε την απόφαση αριθ. 68/2002 του Ανωτάτου Χημικού

Συμβουλίου η οποία ελήφθη κατά τη συνεδρίαση της 28/2/2002 και η οποία έχει ως ακολούθως:

ΓΕΝΙΚΟ ΧΗΜΕΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΑΝΩΤΑΤΟ ΧΗΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Εγκρίνουμε την τροποποίηση του άρθρου 67 του Κ.Τ. σε εναρμόνιση προς την Οδηγία 2001/110/Ε.Κ. του Συμβουλίου (Ε.Ε.Λ. 10/12.1.2002) για το μέλι, ως εξής:

Άρθρο 67

Μέλι

1. Οι διατάξεις αυτού του άρθρου εφαρμόζονται στα προϊόντα που ορίζονται στο Παράρτημα Ι. Τα προϊόντα αυτά πρέπει να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του παραρτήματος ΙΙ.

2. Οι διατάξεις για την επισήμανση εφαρμόζονται στα προϊόντα που ορίζονται στο παράρτημα Ι, με την επιφύλαξη των ακόλουθων όρων:

α. ο όρος "μέλι" ισχύει μόνον για το προϊόν που ορίζεται στο παράρτημα Ι σημείο 1 και πρέπει να χρησιμοποιείται στο εμπόριο για την περιγραφή του προϊόντος αυτού.

β. οι ονομασίες του προϊόντος που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι σημεία 2 και 3, εφαρμόζονται μόνον για τα προϊόντα που περιλαμβάνονται σ' αυτό και πρέπει να χρησιμοποιούνται στο εμπόριο για την περιγραφή τους. Οι ονομασίες αυτές μπορούν να αντικαθίστανται από την απλή

ονομασία του προϊόντος "μέλι", εκτός εάν πρόκειται για διηθημένο μέλι, μέλι κηρήθρας, μέλι με τεμάχια κηρήθρα, ή τεμάχια κηρήθρας με μέλι και μέλι ζαχαροπλαστικής.

Ωστόσο:

1) Στην περίπτωση του μελιού ζαχαροπλαστικής, αναγράφονται στην ετικέτα, πολύ κοντά στην ονομασία του προϊόντος, οι λέξεις "μόνο για μαγειρική".

2) Οι ονομασίες του προϊόντος, εκτός αν πρόκειται για διηθημένο μέλι και μέλι ζαχαροπλαστικής, μπορούν να συμπληρώνονται με πληροφορίες που αφορούν:

- Τη φυτική προέλευση ή την προέλευση από άνθη, εάν το προϊόν προέρχεται εξ ολοκλήρου ή κυρίως από την αναφερόμενη πηγή προέλευσης και αν διαθέτει τα οργανοληπτικά, φυσικοχημικά και μικροσκοπικά χαρακτηριστικά της πηγής.

- Την προέλευση από μια συγκεκριμένη περιοχή, έδαφος ή τοποθεσία, αν το προϊόν προέρχεται εξ ολοκλήρου από την αναφερόμενη πηγή προέλευσης.

- Ειδικά ποιοτικά κριτήρια:

γ. εφόσον το μέλι ζαχαροπλαστικής χρησιμοποιείται ως συστατικό σύνθετου τροφίμου, ο όρος "μέλι" μπορεί να χρησιμοποιείται στην ονομασία προϊόντος του συνθέτου τροφίμου αντί του όρου "μέλι ζαχαροπλαστικής". Ωστόσο, στον κατάλογο των συστατικών πρέπει να χρησιμοποιείται ο όρος, όπως αναφέρεται στο παράρτημα Ι σημείο 3.

δ. (1) Η χώρα ή οι χώρες προέλευσης όπου έγινε η συγκομιδή πρέπει να αναγράφονται στην επισήμανση.

Ωστόσο, αν το μέλι προέρχεται από τουλάχιστον δύο κράτη μέλη ή τρίτες χώρες, η ένδειξη αυτή μπορεί να αντικαθίσταται από μία από τις ακόλουθες ενδείξεις, κατά περίπτωση:

- "μείγμα μελιών Ε.Κ.",

- "μείγμα μελιών εκτός Ε.Κ.",

- "μείγμα μελιών Ε.Κ. και εκτός Ε.Κ."

(2) για τους σκοπούς της επισήμανσης (οδηγία 2000/13/Ε.Κ., και ιδίως τα άρθρα 13, 14, 16 και 17), οι λεπτομέρειες που πρέπει να αναγράφονται σύμφωνα με το στοιχείο α), θεωρούνται ως ενδείξεις σύμφωνα με το άρθρο 3 της εν λόγω οδηγίας.

3. Στην περίπτωση του διηθημένου μελιού και του μελιού ζαχαροπλαστικής, τα δοχεία μεταφοράς χύδην, οι συσκευασίες και τα εμπορικά έγγραφα πρέπει να αναφέρουν σαφώς την πλήρη ονομασία του προϊόντος, όπως προβλέπεται στο Παράρτημα Ι σημείο 2 στοιχείο β), viii) και σημείο 3.

4. Απαγορεύεται απολύτως η ανάμιξη μελιού ζαχαροπλαστικής με τα υπόλοιπα, είδη που αναφέρονται στο παράρτημα Ι. Η πράξη αυτή θεωρείται νοθεία.

5. Μέχρις ότου θεσπισθούν οι κοινοτικές μέθοδοι που επιτρέπουν να ελέγχεται η συμμόρφωση του μελιού με τις διατάξεις αυτής της απόφασης, χρησιμοποιούνται στο μέτρο του δυνατού, διεθνώς αναγνωρισμένες επικυρωμένες μέθοδοι, όπως οι εγκεκριμένες από τον Codex Alimentarius.

6. Για τα προϊόντα που ορίζονται στο Παράρτημα Ι, δεν θεσπίζονται εθνικές διατάξεις μη προβλεπόμενες από το άρθρο αυτό.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ, ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

1. Μέλι είναι η φυσική γλυκιά ουσία που παράγουν οι μέλισσες του είδους *Apis mellifera* από το νέκταρ των φυτών

ή από εκκρίσεις ζώντων μερών φυτών ή εκκρίματα εντόμων απομυζούντων φυτά ευρισκόμενα πάνω στα ζώντα μέρη των φυτών, τα οποία οι μέλισσες συλλέγουν, μετατρέπουν αναμειγνύοντας με ειδικές ύλες του σώματός τους, αποθέτουν, αφυδατώνουν, εναποθηκεύουν και φυλάσσουν στις κηρήθρες της κυψέλης, προκειμένου να ωριμάσουν.

2. Τα κυριότερα είδη μελιού είναι τα ακόλουθα:

α) ανάλογα με την προέλευση:

i) μέλι ανθέων ή μέλι νέκταρος: το μέλι που λαμβάνεται από νέκταρ φυτών

ii) μέλι μελιτώματος: το μέλι που λαμβάνεται κυρίως από εκκρίματα εντόμων απομυζούντων φυτά (Hemiptera) ευρισκόμενα πάνω στα ζώντα μέρη των φυτών ή εκκρίσεις προερχόμενες από ζώντα μέρη των φυτών.

β) ανάλογα με τον τρόπο παραγωγής ή/και παρουσίας:

iii) μέλι κηρήθρας: το μέλι το οποίο έχουν εναποθέσει οι μέλισσες στα επικαλυμμένα κελιά κηρήθρων κατασκευασμένων πρόσφατα από τις ίδιες ή σε λεπτά φύλλα κηρήθρας τα οποία γίνονται μόνον από κηρήθρες, που δεν περιέχουν γόνο, και πωλείται σε κηρήθρες ολόκληρες ή κομμάτια κηρήθρων.

iv) μέλι με τεμάχια κηρήθρας ή τεμάχια κηρήθρας με μέλι: το μέλι που περιέχει ένα ή περισσότερα τεμάχια μελιού κηρήθρας

v) μέλι στραγγισμένο: το μέλι που λαμβάνεται με στραγγιστή των αποσφραγισμένων κηρήθρων που δεν περιέχουν γόνο.

vi) μέλι φυγοκεντρήσεως: το μέλι που λαμβάνεται με φυγοκέντρωση των αποσφραγισμένων κηρήθρων που δεν περιέχουν γόνο.

vii) μέλι πίεσεως: το μέλι που λαμβάνεται με πίεση των κηρήθρων που δεν περιέχουν γόνο, χωρίς θέρμανση ή με ήπια θέρμανση έως 45°C.

viii) διηθημένο μέλι: το μέλι που λαμβάνεται με την αφαίρεση ξένων ανόργανων ή οργανικών ουσιών κατά τρόπον ώστε να αφαιρείται σημαντικό μέρος της γύρης.

3. Μέλι ζαχαροπλαστικής

Το μέλι το οποίο α) είναι κατάλληλο για βιομηχανικές χρήσεις ή ως συστατικό σε άλλα τρόφιμα που στη συνέχεια υφίστανται μεταποίηση και β) μπορεί:

- να παρουσιάζει ασυνήθιστη γεύση ή οσμή, ή
- να έχει αρχίσει να υφίσταται ή να έχει υποστεί ζύμωση, ή
- να έχει υπερθερμανθεί.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΜΕΛΙΟΥ

Το μέλι αποτελείται ουσιαστικά από διάφορα σάκχαρα, κυρίως φρουκτόζη και γλυκόζη, καθώς και από άλλες ουσίες, όπως οργανικά οξέα, ένζυμα και στερεά σωματίδια που προέρχονται από τη συγκομιδή μελιού. Το χρώμα του μελιού ποικίλλει από σχεδόν άχρωμο έως καφέ σκούρο. Ως προς τη σύσταση, μπορεί να είναι ρευστό, παχύρρευστο ή, μερικά ή ολικά, κρυσταλλωμένο. Η γεύση και το άρωμα ποικίλουν, αλλά εξαρτώνται από τη φυτική προέλευση.

Όταν διατίθεται στο εμπόριο ως μέλι ή όταν χρησιμοποιείται σε οποιοδήποτε προϊόν προοριζόμενο για κατανάλωση από τον άνθρωπο, δεν πρέπει να έχει προστεθεί κανένα συστατικό τροφίμων στο μέλι, συμπεριλαμβανομέ-

νων των προσθέτων τροφίμων, ούτε να έχει γίνει καμία άλλη προσθήκη εκτός από μέλι. Στο μέτρο του δυνατού, το μέλι δεν πρέπει να περιέχει οργανικές ή ανόργανες ύλες, ξένες προς τη σύστασή του. Με την εξαίρεση του σημείου 3 του παραρτήματος 1, δεν πρέπει να παρουσιάζει ασυνήθιστη γεύση ή οσμή ούτε να έχει αρχίσει να υφίσταται ζύμωση, η οξύτητά του δεν πρέπει να έχει τροποποιηθεί τεχνητά και δεν πρέπει να έχει θερμομανθεί με τρόπο που να συνεπάγεται την καταστροφή ή τη σημαντική αδρανοποίηση των φυσικών ενζύμων.

Με την επιφύλαξη του παραρτήματος I σημείο 2 στοιχείο β) viii), δεν επιτρέπεται να αφαιρείται γύρη ή χαρακτηριστικό ουσιαστικό του μελιού, εκτός αν αυτό είναι αναπόφευκτο κατά την αφαίρεση ξένων οργανικών ή ανόργανων υλών.

Κατά τη διάθεσή του στο εμπόριο ως μέλι ή όταν χρησιμοποιείται σε οποιοδήποτε προϊόν που προορίζεται για κατανάλωση από τον άνθρωπο, το μέλι πρέπει να ανταποκρίνεται στα ακόλουθα χαρακτηριστικά σύστασης:

1. Περιεκτικότητα σε σάκχαρα

1.1. Περιεκτικότητα σε φρουκτόζη και γλυκόζη (σύνολο των δύο)

- μέλι νέκταρος: όχι λιγότερο από 60 g/100g

- μέλι μελιτώματος, μείγμα μελιού μελιτώματος με μέλι ανθέων: όχι λιγότερο από 45 g/100g

1.2. Περιεκτικότητα σε σακχαρόζη

- γενικά: όχι περισσότερο από 5 g/100g

- ψευδακακία (*Robinia pseudoacacia*), μηδική (*Medicago sativa*), βαγξία (*Banksia menziesii*), ηδύσαρον (*Hedysarum*), ερυθρός ευκάλυπτος (*Eucalyptus cam adulensis*), (*Eucryphia lucida*, *Eucryphia miliganii*), εσπεριδοειδή spp. όχι περισσότερο από 10 g/100g

- Λεβάντα (*Lavandula* spp), μποράντζα (*Borago officinalis*): όχι περισσότερο από 15g/100g.

2. Υγρασία

- γενικά: όχι περισσότερο από 20%

- μέλι ερείκης (*Calluna*) και μέλι ζαχαροπλαστικής εν γένει: όχι περισσότερο από 23%

- μέλι ζαχαροπλαστικής από ερείκη (*Calluna*): όχι περισσότερο από 25%

3. Περιεκτικότητα σε μη υδατοδιαλυτές ουσίες

- γενικά: όχι περισσότερο από 0,1 g/100g

- μέλι πίεσεως: όχι περισσότερο από 0,5 g/100g

4. Ηλεκτρική αγωγιμότητα

- μέλι μη αναφερόμενο κατωτέρω και μείγματα των μελιών αυτών: όχι περισσότερο από 0,8 mS/cm

- μέλι μελιτώματος και μέλι ανθέων καστανιάς και μείγματα των μελιών αυτών, πλην των μειγμάτων με τα αναφερόμενα κατωτέρω μέλια: όχι λιγότερο από 0,8 mS/cm

- εξαιρέσεις: κουμαριά (*Arbutus unedo*), ερείκη (*Erica*), ευκάλυπτος, φιλύρα (*Tilia* spp), καλούνα ή κοινή (*Calluna vulgaris*), Manuka ή Jelly bush (*leptospermum*), φυτό τσαγιού (*Melaleuca* Spp).

5. Ελεύθερα οξέα

- γενικά: όχι περισσότερο από 50 χιλιοστοϊσοδύναμα οξέος ανά 1000 g

- μέλι ζαχαροπλαστικής: όχι περισσότερο από 80 χιλιοστοϊσοδύναμα οξέος ανά 1000 g.

6. Δείκτης διάστασης και περιεκτικότητας σε υδροξυ-

μεθυλοφουρφουράλη (ΗΜF) προσδιοριζόμενα μετά από επεξεργασία και ανάμειξη.

α) δείκτης διάστασης (κλίμακα Schade)

- γενικά, εκτός από το μέλι ζαχαροπλαστικής: όχι λιγότερο από 8

- μέλι με χαμηλή περιεκτικότητα σε φυσικά ένζυμα (π.χ. μέλι εσπεριδοειδών) και του οποίου η περιεκτικότητα σε ΗΜF δεν υπερβαίνει τα 15 mg/kg.: όχι λιγότερο από 3

β) ΗΜF

- γενικά, εκτός από το μέλι ζαχαροπλαστικής: όχι περισσότερο από 40 mg/kg (με την επιφύλαξη των διατάξεων του στοιχείου α) δεύτερη περίπτωση)

- μέλι δηλωμένης προέλευσης από περιοχές με τροπικό κλίμα και μείγματα των μελιών αυτών: όχι περισσότερο από 80 mg/kg.

II.1.α. Από την 1η Αυγούστου 2003 καταργούνται 1) Το Π.Δ/γμα 498/83 2) η παράγραφος 16 πρώτη παύλα (όλη η παράγραφος) του άρθρου 11 του Κ. Τροφίμων.

β. Οι παραπομπές στις καταργούμενες διατάξεις λογίζονται ως παραπομπές σ' αυτήν την απόφαση.

2.α. Επιτρέπεται η εμπορία των προϊόντων που ορίζονται στο παράρτημα I, εφόσον ανταποκρίνονται στους ορισμούς και τους κανόνες που προβλέπονται από την παρούσα απόφαση, από την 1η Αυγούστου 2003.

β. Απαγορεύεται η εμπορία των προϊόντων που δεν ανταποκρίνονται στην παρούσα απόφαση, από την 1η Αυγούστου 2004. Ωστόσο, η εμπορία προϊόντων τα οποία δεν ανταποκρίνονται στην παρούσα απόφαση αλλά τα οποία έχουν επισημανθεί πριν από την 1η Αυγούστου 2004, σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα 498/83 επιτρέπεται μέχρις εξαντλήσεως των αποθεμάτων.

Ο Πρόεδρος
ΝΙΚ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΙΔΗΣ

Η Γραμματέας
ΕΛΕΝΗ ΠΑΛΛΑΡΗ

Τα Μέλη:

Α. Επιφανείου, Ν. Κασιμίπας, Δ. Μπόσκου, Δ. Μαντέλης, Μ. Οικονόμου, Κ. Αυγουστάκης, Β. Τσουκαλάς, Γ. Σειραγάκης.

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 14 Μαΐου 2002

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΙΚ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΑΠ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ